С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р Ренета Маринова Димитрова

Нов български университет

1. Обща информация

Становището е изготвено на основание заповед на ректора на ВУАРР №РАС-34/30.03.2026 г. за определяне на състав на научно жури за защита на дисертационен труд и решение на научното жури от неговото първо заседание, регистрирано с протокол №РАС-80/08.04.2026 г.

Автор на дисертационния труд: д-р Уляна Иванюк

Тема на дисертационния труд: „Финансова политика за формиране на резилентност на социално-икономическата система на Украйна в условия на глобална нестабилност“

Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление 3.8. „Икономика”

Научна специалност „Финанси и банково дело”

Първично звено: катедра „Икономика и финанси”

Приемащо структурно звено: Департамент по икономика и управление.

2.Общо описание на дисертационния труд

Дисертационният е фокусиран върху устойчивостта на социално-икономическата система на Украйна в условията на глобална нестабилност, породена от кризата 2008 – 2009 г., COVID пандемията и военния конфликт Русия-Украйна, с акцент върху ролята на финансовата политика.

Дисертационният труд е посветен на тема с безспорна актуалност, върху която е акцентирано в автореферата. Авторът правилно е посочил, че изследванията върху устойчивостта, която е една от съвременните парадигми, и в частност – устойчивостта на социалните и икономическите системи, придобиват все по-голямо значение. В тази връзка, дисертационният труд може да се оцени като обхватно и задълбочено монографично изследване и разработка за ролята, която финансовата политика има за формиране на устойчивостта на социално-икономическата система в Украйна.

Авторът на дисертационния труд показва добри умения за боравене с научни понятия. Стилът е разбираем и с необходимата логическа последователност и обвързаност на изложението.

3. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд има класическа структура, състояща се от въведение, шест глави, заключение, справка за научно-теоретичните и практико-приложни приноси, списък с използваната литература. Същият е разработен в обем от 384 стандартни страници и съдържа 68 фигури и 16 таблици.

Авторът е проучил значителен обем научна литература, списъкът на която включва 250 източника, което показва задълбочената му информираност по изследваната тематика.

Във въведението са представени актуалността, обекта, предмета, целта и задачите на изследването, формулирана е една основна и четири спомагателни хипотези, доказани успешно в изложението. Представени са и основните методи, посредством които е осъществено научното изследване.

В първа глава авторът е представил теоретичните концепции, които стоят в основата на понятието „устойчивост“, като е систематизирал съвременните изследователски подходи не само за изясняване на неговата същност, но и за управлението му. Във *втора глава* е акцентирано върху методологическите основи за изследване на устойчивостта на социално-икономическата система в Украйна в сложната глобална нестабилност. Прави впечатление разработената авторова методология за оценяване на устойчивостта на социално-икономическата система. В *трета глава* авторът е представил факторите, които оказват влияние върху капацитета за изграждане на устойчива социално-икономическа система на Украйна. В *четвърта глава* е направен задълбочен сравнителен анализ на факторите, което оказват влияние върху устойчивостта на социално-икономическата система на Украйна и други 40 държави в един не кратък период от време - 2018-2022 г. Анализът е направен на основата на FM Global Resilience Index, който се състои от три под индекса, които измерват състоянието на икономиката, качеството на риска и веригите на доставка по 15 различни индикатора. В *пета глава* е направен преглед на програмните документи и политики, които са ядрото на стратегическата рамка в областта на устойчивостта на социално-икономическото развитие, а именно: Механизмът за възстановяване и устойчивост и приетата Пътна карта за реализиране на различни цели с помощта на съответното финансиране. Систематизирани са мерките, които следва да се приложат в следвоенното възстановяване на Украйна, за да бъде постигната устойчивост на социално-икономическа й система с хоризонт 2030 г. В *шеста глава* са представени

приоритетните области на устойчивостта на социално-икономическата система на Украйна и видовете механизми за организационна и финансова подкрепа.

Дисертационният труд показва научната етика и коректност на автора, която се изразява в позоваване на използваните източници – специализирана литература, нормативни документи и интернет източници. Навсякъде точно и ясно са цитирани авторите и техните публикации.

4. Оценка на автореферата към дисертационния труд

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния труд и от прочитането му се добива представа за изпълненото от автора научно изследване.
Авторефератът е с обем от 54 страници и в него са представени синтезирано целите, задачите, методологията, основните резултати и приносите на изследването .

5. Оценяване на приносите на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа значими научни и научно-приложни приноси. Като научни приноси могат да бъдат откроени обосновката на теоретичните и методологичните основи за осигуряване на устойчивостта на икономическите и социалните системи; разработен е методологичен инструментариум за анализ и оценка на устойчивостта на икономическите и социалните системи; на основата на задълбочен анализ са систематизирани показателите за определяне дълбочината на шока, периода и скоростта на възстановяване, относителната способност на социално-икономическата система да издържи на шокове и относителния ѝ капацитет за пост шоково възстановяване.

Като научно-приложни приноси могат да бъдат определени предложените конкретни механизми и инструменти за повишаване на устойчивостта, включително модели за организационно и финансово управление в условия на кризи; изведените решения, които имат практическа приложимост и могат да бъдат използвани при формиране на политики и управленски практики на различни нива.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критични бележки и въпроси към кандидата за научна степен „доктор на науките“ нямам. Препоръките ми към него са да задълбочи изследванията си по отношение на концепцията за устойчивостта, но през призмата на финансовите институции и на основата на теоретико-методологични и практико - приложни анализи да изследва конкретни актуални аспекти на тяхната дейност за постигане на икономическа и социална устойчивост.

7.Заключение:

Представеният дисертационен труд се отличава с висока степен на завършеност, логическа последователност и научна обоснованост. Той съдържа оригинални научни и научно-приложни приноси. Дисертационният труд е изготвен в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилника за неговото прилагане. Всичко това дава основание да гласувам убедено за присъждане на научната степен „доктор на науките“ на доц. д-р Уляна Иванюк в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Финанси и банково дело“.

30.04.2026 г.

Член на журито:
проф. д-р Ренета Димитрова